

ZMĚNOVÝ LIST PRO DMF MONOGRAFIE 2.3

(seznam změn oproti DMF pro monografie, verze 2.2 z 17. prosince 2024)

- Aktualizováno logo na titulní straně; v kap. 1.1 upraveny drobné chyby v textu a v kap. 1.2 upraveny odkazy na webové stránky oddělení/odboru NK ČR.
- V celém dokumentu opraveno chybné spojení „autorsko-právní“ na pravopisně správné „autorskoprávní“.
- V kap. 1.4 zkontrolovány a aktualizovány odkazy na mezinárodní standardy a aktualizovány odkazy na webové stránky pro ISBN a ISMN.
- V kap. 1.5 doplněna informace, kdy se z PSP balíčku stává SIP; napříč dokumentem sjednoceny definice pro PSP a SIP balíček a sjednoceno používání pojmu „SIP“ napříč všemi DMF, jakožto podoby balíčku, který odpovídá požadavkům předepsaným ve Standardu NDK; doplněn odkaz na Metodiku pro tvorbu balíčků SIP, ze které předpis vychází.
- v kap. 5 do souborové struktury balíčku přidán sloupec s povinnostmi; doplněna nepovinná složka originaldata, která bude sloužit pro uložení zdrojových, původně nearchivních obrazů, jejichž sloučením vznikla archivní kopie – použití výhradně pro potřeby skenování velkoformátových mapových či grafických dokumentů (viz [GH #232](#))
- Tabulka předepisující elementy pro soubor info.xml byla z kap. 5.1 přesunuta do kap. 7 jako kap. 7.1 a tedy přechíslovány i následující kapitoly; v tabulce byla pro element <metadataaversion> doplněna povolená hodnota 2.3, doplněn popis elementu <validation> a jeho povinnost upravena na MA; zpřesněny pokyny pro plnění elementu <titleid> a jeho atributu type (viz [GH #227](#)).
- doplněna nová kap. 5.7 složka originaldata s vlastním popisem (u navazujících kapitol (*soubor mets.xml* a *soubor MD5*) posunuto číslování z původních 5.7 a 5.8 na současné 5.8 a 5.9)
- V kap. 6, odd. *Pojmenování souborů* doplněna varianta pro soubory patřící do složky originalcapture v rámci složky originaldata. Složky doplněny i do tabulky zachycující strukturu balíčku.
- V kap. 7.4 v popisu vnitřní části (internalPart) odstraněna informace, že je element <recordInfo> volitelný, neboť na úrovni vnitřní části je element s povinností M; rozlišení 3 druhů příloh sjednoceno s pravidly popisu, zejména doplněno, že 2. varianta nemá a 3. varianta naopak musí mít svůj vlastní katalogizační záznam; v tabulce zpřesněn popis elementu <mdWrap> a <xmlData>.
- V kap. 7.4.1 aktualizovány informace o barevném kódování v dokumentu.

VŠECHNY ÚROVNĚ

- Zvýšena povinnost pro uvádění atributu *version* elementu <mods> z R na M.
- U subelementu <namePart> elementu <name> upraveny některé formulace a smazán pokyn upřesňující plnění data narození či úmrtí autora, jelikož nebyl v souladu s katalogizačními pravidly. U subelementu <etal> zpřesněny pokyny pro jeho používání.

TITLE

- V úvodním textu kapitoly doplněny odstavce o rozlišení typu dokumentu na základě pole LDR/06.
- U atributu *type* elementu <titleInfo> doplněno české vysvětlení jednotlivých hodnot
- Upraven popis elementu <name> aby jej bylo možné vztáhnout na všechny typy dokumentů. U subelementu <namePart> smazán pokyn upřesňující plnění data narození či úmrtí autora, jelikož nebyl v souladu s katalogizačními pravidly.

- Doplněn element <typeOfResource> s povinností R.
- U předpisu elementu <mods:genre> doplněny hodnoty mapování do <dc:type> uvozeného prefixem "model " pro další typy dokumentů (tj. "model:map", "model:graphic " a "model:sheetmusic"). Hodnota pro <mods:genre> zůstává "title" shodně pro všechny typy dokumentů (viz [GH #169](#) a [GH Kramerius #497](#))
- Doplněn opakovaný element <genre>, vč. atributu *authority* pro možnost převodu z polí 655, 336 a 008.
- V popisu elementu <originInfo> předpisy pro AACR2 a RDA spojeny do jednoho předpisu pro lepší orientaci v dokumentu a snadnější aktualizaci (červené zvýraznění předpisu pro RDA zůstává zachováno);
 - dle mapování LOC v elementu <placeTerm> změněno původní mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>; upraveny pokyny pro opakované použití <placeTerm>
 - v elementu <role> doplněna informace, že se element nepoužije v případě copyrightu a tedy snížena povinnost z M na MA; doplněno vysvětlení hodnot pro atribut *type* elementu <roleTerm>
 - v elementu <dateIssued> upravena formulace aby bylo jasné, že <dateIssued> se použije vždy, ostatní elementy pokud je lze plnit; v atributu *qualifier* doplněny hodnoty "inferred" a "questionable" (tj. zbývající hodnoty přípustné dle LOC); doplněn atribut *calendar* pro možnost zápisu data podle alternativního kalendáře s povinností O, s možnými hodnotami "gregorian", "hebrew" a "julian" (viz [GH #225](#))
 - upraven popis elementu <dateCreated>
- pro element <form>, včetně jeho atributů spojeny předpisy AACR2 a RDA (pro RDA tak zvýšena povinnost atributu *authority* z MA na M); byly aktualizovány odkazy na kontrolované slovníky
- v elementu <extent> doplněna informace z LOC o opakování elementu
- u top elementu <note> doplněn atribut *type* vč. odkazu na seznam doporučených používaných hodnot dle LOC (viz [GH #208](#))
- s ohledem na potřeby popisu dalších typů dokumentů došlo k doplnění subelementu <cartographics> a jeho dceřiných elementů <coordinates> a <scale> s přípisem že jejich využití se předpokládá primárně u map a vedut
- povinnost atributu *type* elementu <identifier> byla zvýšena z MA na M; vzhledem k tomu, že je tabulka společná pro všechny typy dokumentů bylo u elementu <identifier> *type*="ismn" doplněno, že využití této hodnoty se nepředpokládá u map a grafik
- u elementu <classification> sloučen předpis pro MDT a Konspekt do jedné buňky se zachováním povinnosti R a atributů *authority* (M) a *edition* (MA), přičemž atribut *edition* se povinně uvede pouze při převodu hodnoty z pole 072 \$a; doplněny další možné hodnoty dle LOC
- v elementu <location>
 - u subelementu <physicalLocation> rozšířeny možné hodnoty o identifikační číslo osoby a kód archivu, v atributu *type* pak doplněny příslušné hodnoty "ICO" a "NARP" (viz [GH #111](#)); povinnost atributu zvýšena z O na M
 - v elementu <shelfLocator> doplněna informace o povinnosti v případě neexistující signatury na úrovni svazku (viz [GH #159](#))
- v elementu <recordInfo>
 - u subelementu <descriptionStandard> sloučen předpis AACR2 a RDA do jednoho elementu

- u subelementu <recordContentSource> doplněno doporučené mapování z MARC 21 (viz [GH #230](#))
- u subelementu <languageOfCataloging> v jeho dceřiném elementu <languageTerm> doplněn atribut *type* s hodnotou "code" s povinností R

VOLUME (vícesvazek)

- u atributu *type* elementu <titleInfo> doplněno české vysvětlení jednotlivých hodnot
- Upraven popis elementu <name> aby jej bylo možné vztáhnout na všechny typy dokumentů. U subelementu <namePart> smazán pokyn upřesňující plnění data narození či úmrtí autora, jelikož nebyl v souladu s katalogizačními pravidly
- Pro element <typeOfResource> doplněny hodnoty pro další typy dokumentů ("cartographic", "still image", "notated music").
- U předpisu elementu <mods:genre> a z něj mapovaného <dc:type> doplněny hodnoty pro další typy dokumentů (tj. "cartographic", "graphic" a "sheetmusic" pro <mods:genre> a "model:mapunit", "model:graphicunit" a "model:sheetmusicunit" pro <dc:type>) (viz [GH #169](#) a [GH Kramerius #497](#)).
- Pro opakovaný element <genre> doplněna možnost mapování z pole 336 a doplněn atribut *authority*.
- V popisu elementu <originInfo> předpisy pro AACR2 a RDA spojeny do jednoho předpisu pro lepší orientaci v dokumentu a snadnější aktualizaci (červené zvýraznění předpisu pro RDA zůstává zachováno);
 - dle mapování LOC v elementu <placeTerm> změněno původní mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>; upraveny pokyny pro opakované použití <placeTerm>
 - v elementu <role> doplněna informace, že se element nepoužije v případě copyrightu a tedy snížena povinnost z M na MA; doplněno vysvětlení hodnot pro atribut *type* elementu <roleTerm>
 - v elementu <dateIssued> upravena formulace aby bylo jasné, že <dateIssued> se použije vždy, ostatní elementy pokud je lze plnit; v atributu *qualifier* doplněny hodnoty "inferred" a "questionable" (tj. zbývající hodnoty přípustné dle LOC); doplněn atribut *calendar* pro možnost zápisu data podle alternativního kalendáře s povinností O, s možnými hodnotami "gregorian", "hebrew" a "julian" (viz [GH #225](#))
 - upraven popis elementu <dateCreated>
- pro element <form>, včetně jeho atributů spojeny předpisy AACR2 a RDA (pro RDA tak zvýšena povinnost atributu *authority* z MA na M); byly aktualizovány odkazy na kontrolované slovníky
- u top elementu <note> doplněn atribut *type* vč. odkazu na seznam doporučených používaných hodnot dle LOC (viz [GH #208](#))
- u elementu <classification> sloučen předpis pro MDT a Konspekt do jedné buňky se zachováním povinnosti R a atributů *authority* (M) a *edition* (MA), přičemž atribut *edition* se povinně uvede pouze při převodu hodnoty z pole 072 \$a; doplněny další možné hodnoty dle LOC
- s ohledem na potřeby popisu dalších typů dokumentů došlo k doplnění subelementu <cartographics> a jeho dceřiných elementů <coordinates> a <scale> s přípisem že jejich využití se předpokládá primárně u map a vedut
- u elementu <relatedItem> opraven chybný pokyn pro mapování údajů o edici; z pole 490 \$a se mapuje do subelementu <title> (viz [GH #219](#)); u atributu *type* doplněn odkaz na kontrolovaný seznam možných hodnot atributu dle LOC

- povinnost atributu *type* elementu <identifier> byla zvýšena z MA na M; pro atribut byla doplněna možná hodnota "accession" (přírůstkové číslo) jako další možnost pro identifikaci konkrétního svazku (viz [GH #159](#)); vzhledem k tomu, že je tabulka společná pro všechny typy dokumentů bylo u elementu <identifier> *type*="ismn" doplněno, že využití této hodnoty se nepředpokládá u map a grafik
- v elementu <location>
 - u subelementu <physicalLocation> rozšířeny možné hodnoty o identifikační číslo osoby a kód archivu, v atributu *type* pak doplněny příslušné hodnoty "ICO" a "NARP" (viz [GH #111](#)); povinnost atributu zvýšena z O na M
 - v elementu <shelfLocator> doplněna informace pro případ neexistující signatury a povinnost uvést jiný jednoznačný identifikátor fyzické předlohy (viz [GH #159](#)); povinnost elementu proto snížena z M na MA
- v elementu <recordInfo>
 - u subelementu <descriptionStandard> sloučen předpis AACR2 a RDA do jednoho elementu
 - u subelementu <recordContentSource> doplněno doporučené mapování z MARC 21 (viz [GH #230](#))
 - u subelementu <languageOfCataloging> v jeho dceřiném elementu <languageTerm> doplněn atribut *type* s hodnotou "code" s povinností R

VOLUME (jednosvazek)

- Odstraněny samostatné kapitoly pro mapy, grafiky a hudebniny. Tam, kde se lišily hodnoty pro plnění některých elementů, byly hodnoty začleněny do společné kapitoly pro popis monografického svazku (VOLUME pro jednosvazek). Byly upraveny popisy některých elementů (<name>), aby je bylo možné vztáhnout na všechny typy dokumentů a doplněny hodnoty pro různé typy dokumentů (mapy, grafiky, hudebniny) u elementů <mods:typeOfResource>, <mods:genre> a <dc:type>.
- V úvodním textu kapitoly doplněny odstavce o spojení tabulky a o rozlišení typu dokumentu na základě pole LDR/06.
- U atributu *type* elementu <titleInfo> doplněno české vysvětlení jednotlivých hodnot
- Upraven popis elementu <name> aby jej bylo možné vztáhnout na všechny typy dokumentů. U subelementu <namePart> elementu <name> smazán pokyn upřesňující plnění data narození či úmrtí autora, jelikož nebyl v souladu s katalogizačními pravidly.
- Pro element <typeOfResource> doplněny hodnoty pro další typy dokumentů ("cartographic", "still image", "notated music").
- U předpisu elementu <mods:genre> a z něj mapovaného <dc:type> doplněny hodnoty pro další typy dokumentů (tj. "cartographic", "graphic" a "sheetmusic" pro <mods:genre> a "model:map", "model:graphic" a "model:sheetmusic" pro <dc:type>) (viz [GH #169](#) a [GH Kramerius #497](#)).
- Pro opakovaný element <genre> doplněna možnost mapování z pole 336 a doplněn atribut *authority*.
- V popisu elementu <originInfo> předpisy pro AACR2 a RDA spojeny do jednoho předpisu pro lepší orientaci v dokumentu a snadnější aktualizaci (červené zvýraznění předpisu pro RDA zůstává zachováno);
 - dle mapování LOC v elementu <placeTerm> změněno původní mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>; upraveny pokyny pro opakované použití <placeTerm>; spojením do jednoho předpisu VOLUME došlo také ke snížení

- povinnosti atributu <placeTerm> *authority* z M na MA u kartografických dokumentů a grafik (AACR2)
 - v elementu <role> doplněna informace, že se element nepoužije v případě copyrightu a tedy snížena povinnost z M na MA; doplněno vysvětlení hodnot pro atribut *type* elementu <roleTerm>
 - v elementu <dateIssued> upravena formulace aby bylo jasné, že <dateIssued> se použije vždy, ostatní elementy pokud je lze plnit; v atributu *qualifier* doplněny hodnoty "inferred" a "questionable" (tj. zbývající hodnoty přípustné dle LOC); doplněn atribut *calendar* pro možnost zápisu data podle alternativního kalendáře s povinností O, s možnými hodnotami "gregorian", "hebrew" a "julian" (viz [GH #225](#))
 - upraven popis elementu <dateCreated>
 - spojením do společného předpisu pro VOLUME došlo k doplnění elementů <dateCreated> a <edition> pro popis kartografických dokumentů, grafik a hudebnin
- pro element <form>, včetně jeho atributů spojeny předpisy AACR2 a RDA (pro RDA tak zvýšena povinnost atributu *authority* z MA na M); byly aktualizovány odkazy na kontrolované slovníky
- v elementu <extent> doplněna informace z LOC o opakování elementu
- u top elementu <note> doplněn atribut *type* vč. odkazu na seznam doporučených používaných hodnot dle LOC (viz [GH #208](#))
- spojením do společného předpisu VOLUME došlo k doplnění subelementu <geographic> elementu <subject> pro hudebniny a zároveň k doplnění subelementu <cartographics> a jeho dceřiných elementů <coordinates> a <scale> pro textové dokumenty a hudebniny s přípisem že jejich využití se předpokládá primárně u map a vedut
- u elementu <classification> sloučen předpis pro MDT a Konspekt do jedné buňky se zachováním povinnosti R a atributů *authority* (M) a *edition* (MA), přičemž atribut *edition* se povinně uvede pouze při převodu hodnoty z pole 072 \$a; doplněny další možné hodnoty dle LOC
- u elementu <relatedItem> opraven chybný pokyn pro mapování údajů o edici; z pole 490 \$a se mapuje do subelementu <title> (viz [GH #219](#)); u atributu *type* doplněn odkaz na kontrolovaný seznam možných hodnot atributu dle LOC
- povinnost atributu *type* elementu <identifier> byla zvýšena z MA na M (tj. v případě textových dokumentů a hudebniny byla zvýšena z MA); pro atribut byla doplněna možná hodnota "accession" (přírůstkové číslo) jako další možnost pro identifikaci konkrétního svazku (viz [GH #159](#)); vzhledem k tomu, že je tabulka společná pro všechny typy dokumentů bylo u elementu <identifier> *type*="ismn" doplněno, že využití této hodnoty se nepředpokládá u map a grafik
- v elementu <location>
 - u subelementu <physicalLocation> rozšířeny možné hodnoty o identifikační číslo osoby a kód archivu, v atributu *type* pak doplněny příslušné hodnoty "ICO" a "NARP" (viz [GH #111](#)); povinnost atributu zvýšena z O na M
 - v elementu <shelfLocator> doplněna informace pro případ neexistující signatury a povinnost uvést jiný jednoznačný identifikátor fyzické předlohy (viz [GH #159](#)); povinnost elementu proto snížena z M na MA
- v elementu <recordInfo>
 - u subelementu <descriptionStandard> sloučen předpis AACR2 a RDA do jednoho elementu
 - u subelementu <recordContentSource> doplněno doporučené mapování z MARC 21 (viz [GH #230](#))

- u subelementu <languageOfCataloging> v jeho dceřiném elementu <languageTerm> doplněn atribut *type* s hodnotou "code" s povinností R

VNITŘNÍ ČÁST

- v elementu <subject> u subelementu <topic> snížena povinnost elementu z M na R a zvýšena povinnost atributu *authority* z O na R (sjednocení v rámci DMF); odstraněno mapování z MARC 21; dále snížena i povinnost subelementů <cartographics> a <geographic> z MA na R
- u elementu <classification> sloučen předpis pro MDT a Konspekt do jedné buňky se zachováním povinnosti R a atributů *authority* (M) a *edition* (MA), přičemž atribut *edition* se povinně uvede pouze při převodu hodnoty z pole 072 \$a; doplněny další možné hodnoty dle LOC
- u atributu *type* elementu <identifier> byla zvýšena povinnost z MA na M
- u obou elementů <part> v popisu odstraněna neaktuální formulace „nelze použít u obrazu“ (viz [GH #226](#)); u obou subelementů <extent> odstraněno chybné mapování <dc:coverage> ve <start> a <end> a naopak doplněno mapování <dc:format> k elementu <number>, který je subelementem v elementu <detail>

SUPPLEMENT

- na celé úrovni přílohy odstraněno mapování z MARC 21, u této úrovně se nepředpokládá přebírání údajů z katalogizačního záznamu
- v elementu <titleInfo> doplněn atribut *type* s povinností MA
- Vzhledem k odstranění veškerého mapování byly pro element <originInfo> spojeny předpisy AACR2/RDA a upraven popis elementu:
 - Smazána nesprávná instrukce o použití atributu *transliteration*="printer" v případě zápisu informací o tiskaři.
 - dle předpisu mapování LOC v elementu <placeTerm> změněno původní mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>
 - v elementu <role> doplněna informace, že se element nepoužije v případě copyrightu a tedy snížena povinnost z M na MA; doplněno vysvětlení hodnot pro atribut *type* elementu <roleTerm>
 - v elementech <dateIssued> a <dateCreated> v atributu *qualifier* doplněny hodnoty "inferred" a "questionable" (tj. zbývající hodnoty přípustné dle LOC); elementu <dateCreated> upraven popis
 - odstraněn subelement <frequency>, který nelze na přílohu monografie aplikovat
- v elementu <physicalDescription> spojeny předpisy AACR2 a RDA do jednoho elementu <form> a odstraněno mapování z MARC 21, snížena povinnost atributu *type* z M na MA (viz [GH #206](#))
- subelementu <topic> elementu <subject> snížena povinnost z MA na R kvůli konzistenci s ostatními úrovněmi a ostatními DMF
- odstraněn element <classification> (nepočítá se s převáděním údajů ze záznamu)
- v elementu <identifier> u atributu *type* odstraněny hodnoty "ccnb", "isbn", "ismn" a "issn" (na úrovni přílohy se nepočítá s existencí katalogizačního záznamu)
- v elementu <recordInfo> odstraněn element <descriptionStandard> (nepočítá se s převáděním údajů o příloze z katalogizačního záznamu)

- v elementu <title> změněna formulace – pokud strana neobsahuje název, element se vůbec nepoužije (tj. v metadatech se nebude ponechávat prázdný element)

TECHNICKÁ A ADMINISTRATIVNÍ METADATA

- v kap. 7.5 v atributu *ID* pro část <techMD> zpřesněn popis a doplněna poznámka která zohledňuje možnost identifikovat více než jeden původní smazaný soubor (viz [GH #228](#))
- v kap. 7.5.1 v PREMIS Object v elementu <preservationLevelValue> doplněna hodnota "bit-level" pro zápis úrovně ochrany původních souborů z nepovinné složky originalcapture
- v kap. 7.5.3 v atributu <agentType> doplněna podle LOC chybějící předepsaná hodnota "hardware"
- v kap. 7.5.4 v elementu <FormatDesignation> u subelementu <formatName> opraven chybný příklad „Image/jp2“ na správnou hodnotu „image/jp2“; v elementu <byteOrder> odstraněna hodnota "middle (mix) endian“, která není předepsána standardem MIX a u elementu <SpecialFormatCharacteristics> u popisu subelementu <codestreamProfile> doplněna u příkladu další možná hodnota „P2“ (viz [GH #101](#))

STRUKTURÁLNÍ MAPY

- v kap. 7.7.1 v textu opravena formulace „hlavni_mets.xml“ na správné „mets.xml“
- v tabulce v části <div> type pro PICTURE opraveny příklady identifikátoru ARTICLE_PART_ na PICT_PART_ a upraveno i číslování na čtyřmístné

OCR (ALTO XML a TXT OCR)

- v kap. 7.9 doplněn odkaz na konkrétní verzi předpisu pro ALTO XML

AUTORSKOPRÁVNÍ METADATA

- doplněn popis elementu <mdWrap>